

Električna energija

Srbija je prva ugovorna strana koja je transponovala Treći energetske paket, usvajanjem Zakona o energetici u decembru 2014. Prateći set podzakonskih akata trebao bi biti usvojen u roku od godinu dana, prenosi sajt serbia-energy.eu

Vertikalno integrisano preduzeće Elektroprivreda Srbije (EPS) obavlja delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja. U julu 2013. izvršeno je pravno razdvajanje operatora distributivnog sistema od snabdevanja. U novembru 2014. usvojen je Plan za reorganizaciju EPS-a. Prva faza reorganizacije završena je 1. jula 2015. kada je EPS reorganizovan u tri pravna lica. U drugoj fazi, do 1. jula 2016. EPS će biti transformisan u akcionarsko društvo. Operator transmisionog sistema Elektromreža Srbije (EMS) i kosovski KOSTT potpisali su interni TSO sporazum, čime je zatvoren dugotrajni spor dva operatora.

EMS je poboljšao mehanizme za alokaciju prekograničnih kapaciteta sa susednim operatorima, ali još uvek nije ostvaren napredak u pridruživanju regionalnoj platformi za alokaciju kapaciteta.

U skladu sa novim zakonom, svi kupci imaju pravo da izaberu snabdevača. Regulacija cena električne energije ograničena je na domaćinstva i male kupce. Vlada je imenovala EPS Snabdevanje kao rezervnog snabdevača.

U 2014. na tržištu električne energije je bilo aktivno 40 snabdevača, dok je njih sedam snabdevalo krajnje kupce.

U julu 2015. registrovano je akcionarsko društvo SEPEX, sa 75% akcija u vlasništvu EMS i 25% akcija u vlasništvu EPEXSPOT. Očekuje se da berza postane operativna u novembru 2015.

Stanje usklađenosti

Autorizacija

U skladu sa Zakonom o energetici, izdat je Pravilnik o energetske dozvolama, koji reguliše uslove i metode za izdavanje ovih dozvola, kao i sadržaj registra izdatih dozvola i registra isteklih dozvola. Ministarstvo energetike je odgovorno za izdavanje energetske dozvola i vođenje tenderskih procedura.

Razdvajanje

Odredbe direktive o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije o vlasničkom razdvajanju operatora transmisionog sistema, transponovane su u Zakon o energetici. Ove odredbe će se primenjivati od juna 2016. a postupak sertifikacije mora biti završen u roku od dve godine od stupanja zakona na snagu.

Razdvajanje operatora distributivnog sistema, transponovano je u skladu sa Trećim paketom ali nije u potpunosti implementirano. Da bi se osiguralo nediskriminatorno ponašanje,

operator distributivnog sistema mora sprovesti funkcionalno razdvajanje, imenovati službenika za usaglašavanje i usvojiti Program usaglašavanja, uz prethodnu saglasnost Agencije za energetiku AERS.

Imajući u vidu da su EMS i EPS državne kompanije, moraju biti sprovedene dalje mere u cilju razdvajanja kontrole u skladu sa zahtevima Trećeg paketa.

Pristup treće strane

Pravilo o pristupu treće strane prenosnom i distributivnom sistemu, transponovano je u skladu sa Trećim paketom. Cene pristupa se određuju na osnovu metodologije koju je usvojila AERS.

Zakon definiše da će se Pravilnik o dodeli prekograničnih kapaciteta razvijati u skladu sa acquis. AERS je odobrio bilateralne ugovore o zajedničkim aukcijama za alokaciju prekograničnih kapaciteta između EMS-a i susednih operatora, ESO, HOPS, MAVIR, Transelectrica i NOS BiH za 2015.

Novi zakon definiše da svi kupci imaju pravo da biraju snabdevača od 1. januara 2015.

Otvaranje tržišta i regulacija cena

Od 1. januara 2015. svi krajnji korisnici, osim domaćinstava i malih potrošača, u obavezi su da odaberu svog dobavljača na tržištu električne energije po neregulisanim cenama.

Korisnici koji ne spadaju u kategoriju malih kupaca, odnosno imaju potrošnju veću od 30.000 kWh u 2014. dužni su da izaberu snabdevača do 1. jula 2015.

Cene garantovanog snabdevanja će regulisati AERS, koji je dužan da objavi prvi izveštaj o potrebi za dalju regulaciju cena do 1. maja 2017.

Balansiranje

Odredbe o balansiranju su transponovane u skladu sa zahtevima direktive o tržišnom i nediskriminatornom pristupu.

Zaštita klijenata i zaštita ugroženih potrošača

Mehanizmi za zaštitu potrošača ojačani su novim Zakonom u skladu sa Trećim paketom.

Zakon definiše rezervno snabdevanje u trajanju do 60 dana za krajnje kupce koji nemaju pravo na garantovanu isporuku, u slučaju da je snabdevač bankrotirao, da mu je dozvola za snabdevanje istekla ili ukinuta, ili ako ne izabere novog snabdevača. U maju 2015. Vlada je izabrala EPS Snabdevanje kao rezervnog snabdevača.

Vlada je usvojila Uredbu o definisanju kriterijuma za sticanje statusa povlašćenog potrošača.

Za ove potrošače obezbeđena su sredstva iz budžeta, prenosi sajt serbia-energy.eu

Izvor; Serbia Energy